

**Любич Андрій
Васильович**
голова
ГО «Інститут фінансів та
права»
www.institute.fl.org
institute_fl@institute.fl.org
+38067 4019374

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВЗАЄМВІДНОСИН У ПРОЕКТІ ДЕРЖАВНОГО
БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ НА 2022-й РІК В РОЗРІЗІ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНО-
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ
(АНАЛІЗ ЗАКОНОПРОЕКТУ № 6000).**

Новий проміжний адміністративно-територіальний устрій України.

Після того як 25 жовтня 2020 року в Україні відбулись місцеві вибори, у державі було сформовано новий перехідний адміністративно-територіальний устрій, відповідно до якого на базовому рівні міста, селища та села входять до складу територіальних громад, які мають майже однакові повноваження та джерела фінансування. У міжбюджетних відносинах, зокрема, у частині коефіцієнтного розподілу загальнодержавних податків між бюджетами різних рівнів адміністративно-територіального устрою, закріпленого у Бюджетному кодексі України (надалі - БКУ), практично зникла необхідність розмежування міст на міста обласного та районного значення. Саме тому з БКУ було вилучено статтю 69 щодо частки загальнодержавних податків, яка сплачується до бюджетів міст районного значення, сільських, селищних бюджетів.

Проте в БКУ залишились відповідні посилання на міські територіальні громади з адміністративним центром у місті обласного значення, зокрема:

- 1) в абзаці другому частини третьої статті 16 БКУ йдеться про те, що міські ради міських територіальних громад з адміністративним центром у місті обласного значення можуть здійснювати місцеві зовнішні запозичення, інші ніж місцеві зовнішні запозичення шляхом отримання кредитів (позик) від міжнародних фінансових організацій;
- 2) у частині другій статті 45 БКУ йдеться про те що виконавчі органи міських (міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення) рад координують діяльність відповідних органів стягнення щодо виконання визначених для територій показників доходів бюджету;
- 3) у частині другій статті 103-4 БКУ йдеться про медичні субвенції для міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення;
- 4) в абзаці другому пункту 20-1 розділу VI БКУ врегульовується питання міжбюджетних трансфертів з обласного бюджету міської територіальної громади з адміністративним центром у місті обласного значення - обласному центрі;
- 5) в абзаці третьому пункту 20-1 розділу VI БКУ йдеться про те, що «міська рада міської територіальної громади з адміністративним центром у місті обласного значення - обласному центрі приймає рішення про передачу коштів на здійснення таких видатків обласній раді (в обсягах, що визначаються пропорційно до

кількості учнів, місцем реєстрації яких є міська територіальна громада з адміністративним центром у місті обласного значення - обласному центрі, з розрахунку розміру середніх витрат на одного учня)»;
б) у підпункті "е" пункту 2 частини першої статті 89 БКУ йдеться про те що до видатків, що здійснюються з бюджетів міських територіальних громад, належать у тому числі видатки на професійну (професійно-технічну) освіту з бюджетів міських територіальних громад з адміністративним центром у місті обласного значення - обласному центрі;

Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць України.

Відповідно до статті 93 Конституції України 28 січня 2021 року Кабінетом Міністрів України як суб'єктом права законодавчої ініціативи було подано проект Закону України «Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою України», включеного до Верховною Радою України до порядку денного 07 вересня 2021 року за № 1708-ІХ¹. Абзацом четвертим частини першої статті 5 законопроекту пропонується визначити, що село, селище, місто є адміністративно-територіальними одиницями базового рівня. Також статтею 22 законопроекту пропонується створити Державний реєстр адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад України.

До переліку питань, що визначаються виключно законами, пунктом 13 частини першої статті 92 Конституції України віднесено питання територіального устрою України. Проте в Україні досі немає закону про адміністративно-територіальний устрій. Хоча у статтях 85, 92, 133 та 140 Конституції України від 28 червня 1996 року закладено підвалини для його прийняття. На підставі цих статей *de facto* існує трирівнева система адміністративно-територіального устрою:

- 1) територіальна громада на базовому рівні, представлена сільською, селищною, міською радою,
- 2) район на субрегіональному рівні, представлена районною радою,
- 3) область на регіональному рівні, представлена обласною радою, два міста із спеціальним статусом (м. Київ (столиця) та м. Севастополь) і Автономна Республіка Крим.

Інколи робляться посилання на те що залишається чинним Указ Президії Верховної Ради Української РСР «Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР» від 12 березня 1981 р. № 1654-Х, у частині, що не суперечить Конституції України від 1996 року².

На сьогодні застосовується Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затверджений наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 26 листопада 2020 року № 290 (із змінами, затвердженими наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 12.01.2021 р. № 3), визначив такий список скорочень, що використовуються в Кодифікаторі адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад для позначення об'єктів:

1. «Перший рівень» – Автономна Республіка Крим, області, міста, що мають спеціальний статус;
2. «Другий рівень» – райони в областях та Автономній Республіці Крим;
3. «Третій рівень» – території територіальних громад в областях, територіальні громади Автономної Республіки Крим;
4. «Четвертий рівень» – міста, селища міського типу, села, селища (населені пункти);
5. «Додатковий рівень» – райони в містах (в тому числі, в містах, що мають спеціальний статус);

Кодифікатор, який відповідно до п. 4 Прикінцевих та перехідних положень законопроекту № 1708-ІХ буде і надалі затверджуватись наказом центрального органу виконавчої влади, можна розтлумачити таким чином, що на третьому рівні, який у цьому контексті є базовим, є території територіальних громад, до складу яких входять території населених пунктів (міст або територій декількох сіл, селищ, міст).

Щодо складності визначення впливу на місцевий соціально-економічний розвиток та економічне зростання.

¹ Джерело: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70936.

² Джерело: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1654-10#Text>.

Із зазначеного списку лише для одиниць регіонального рівня оприлюднюється узагальнюючий показник, який характеризує рівень розвитку економіки адміністративно-територіальної одиниці. Таким показником є номінальний валовий регіональний продукт (ВРП), що у ринкових цінах Держстатом України визначається як сума валової доданої вартості усіх видів економічної діяльності, включаючи чисті податки на продукти. Приріст реального ВРП, тобто номінального ВРП, скоригованого на інфляцію, є економічним зростанням у визначеній адміністративно-територіальній одиниці на регіональному рівні адміністративно-територіального устрою України.

А отже лише для регіонів можливо застосувати кількісні та емпіричні методи для встановлення можливого зв'язку між доходами зведеного бюджету області та економічним зростанням (процентним приростом реального ВРП), з урахуванням того, що значна частка валового регіонального продукту у будь-якому випадку перерозподіляється через зведений бюджет регіону.

Для адміністративно-територіальних утворень, які Кодифікатором адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад віднесені до четвертого рівня, тобто для міст, селищ міського типу, сіл та селищ (населених пунктів), третього рівня – територій територіальних громад в областях, територіальних громад Автономної Республіки Крим, у тому числі міських територіальних громад з адміністративним центром у місті обласного значення, та другого рівня – районів в областях та Автономній Республіці Крим узагальнюючі показники ані соціально-економічного розвитку, ані тим більше розвитку людського капіталу не оприлюднюються.

Крім того що соціально-економічний ефект збільшення фіскального навантаження на рівні міст, сіл та селищ досить складно виміряти, існують серйозні інституційні обмеження щодо впливу як органів місцевого самоврядування, так і місцевих органів виконавчої влади.

Загальнодержавні податки, місцеві податки та збори.

Пункт 5 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України визначив, що «бюджетна система України - сукупність Державного бюджету та місцевих бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного і адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права». Отже, бюджетна система України – складна система взаємовідносин, в межах якої розпорядники коштів різних рівнів виконують власні та делеговані повноваження.

Пунктом 23 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України визначено, що «доходи бюджету - податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ)».

То чи потрібні різним суб'єктам адміністративно-територіального устрою надлишкові доходи бюджетів? Дослідження багатьох економістів стверджують, що надлишковий фіскальний тиск може мати негативний вплив на економічне зростання, оскільки податки та збори є дестимуляторами економічної активності, збільшують нормативи планової рентабельності для суб'єктів господарювання, збільшують тіньовий сектор життєдіяльності фізичних осіб.

Загальнодержавні податки визначено пунктом 14.1 статті 14 Податкового кодексу України (надалі - ПКУ). Перелік загальнодержавних податків визначається статтею 9 ПКУ, відповідно до ч. 9.1 якої до загальнодержавних податків належать:

- «9.1.1. податок на прибуток підприємств;
- 9.1.2. податок на доходи фізичних осіб;
- 9.1.3. податок на додану вартість;
- 9.1.4. акцизний податок;
- 9.1.5. екологічний податок (Розділ VIII ПКУ);
- 9.1.6. рентна плата;

9.1.7. мито».

А перелік місцевих податків та зборів визначено статтею 10 ПКУ, відповідно до ч. 10.1 якої до місцевих податків належать:

10.1.2. єдиний податок,

10.1.1. податок на майно, який відповідно до частини 265.1 ПКУ складається з:

- 1) 265.1.1. податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (ст. 266 ПКУ);
- 2) 265.1.2. транспортного податку (ст. 267 ПКУ);
- 3) 265.1.3. плати за землю".

До місцевих зборів частина 2 статті 10 ПКУ віднесла:

10.2.1. збір за місця для паркування транспортних засобів (ст. 268-1 ПКУ);

10.2.2. туристичний збір (ст. 268 ПКУ).

Як відомо, в доходах загальних фондів місцевих бюджетів основну частку складають не місцеві податки та збори (ст. 10 ПКУ), а загальнодержавні податки (ст. 9 ПКУ).

Органи місцевого самоврядування на базовому рівні адміністративно-територіального устрою визначають ставки місцевих податків та зборів і одночасно структурні підрозділи виконкомів органів місцевого самоврядування є розпорядниками коштів місцевих бюджетів. Проте ці органи місцевого самоврядування жодним чином напряму не визначають ані ставки загальнодержавних податків, ані коефіцієнти розподілу загальнодержавних податків між бюджетами різних рівнів. Тобто Верховною Радою України, як правило за поданням Кабінету Міністрів України, ставки загальнодержавних податків визначаються у статтях Податкового кодексу України, а коефіцієнти розподілу того чи іншого загальнодержавного податку визначаються у статтях Бюджетного кодексу України.

На відміну від доходів загальних фондів бюджетів адміністративно-територіальних одиниць базового рівня адміністративно-територіального устрою, що регулюються:

статтею 64 БКУ для загальних фондів бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад,

статтею 64-1 БКУ для загальних фондів районних бюджетів,

статтею 66 БКУ для загального фонду бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів,

статтею 67 БКУ для бюджету міста Києва,

статтею 67-1 для бюджетів Автономної Республіки Крим та міста Севастополя,

статтею 67-2 для місцевих бюджетів у Донецькій та Луганській областях на період проведення

антитерористичної операції та/або операції Об'єднаних сил,

статтею 69-1 для надходжень спеціального фонду місцевих бюджетів,

загальні фонди бюджетів місцевого самоврядування на субрегіональному та регіональному рівнях адміністративно-територіального устрою беруть участь лише в міжбюджетному перерозподілі загальнодержавних податків, відповідно до коефіцієнтів.

Ці коефіцієнти розподілу загальнодержавних податків між бюджетами різних рівнів адміністративно-територіального устрою визначаються Бюджетним кодексом України. Таким чином у доходній (ст. 29 для загального фонду Державного бюджету, 64-1, 66, 67, 67-1, 67-2 та 69-1 БКУ для місцевих бюджетів) та у видатковій частинах Державного та місцевих бюджетів збалансовуються інтереси держави та територіальних громад, представлених органами місцевого самоврядування на кожному з рівнів адміністративно-територіального устрою (базовому, субрегіональному та регіональному).

Таблиця 1. Принципи коефіцієнтного розподілу загальнодержавних податків.

№	Рівень адміністративно-територіального устрою.	Відповідні органи місцевого самоврядування та органи виконавчої влади.	Стаття, що визначає коефіцієнт розподілу загальнодержавного податку до загального фонду відповідного бюджету.
1	Базовий - міста, селища та села, які входять до складу територіальних громад.	Ради сільських, селищних та міських територіальних громад, їх виконавчі органи,	Статтею 64 БКУ для загальних фондів бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад.

№	Рівень адміністративно-територіального устрою.	Відповідні органи місцевого самоврядування та органи виконавчої влади.	Стаття, що визначає коефіцієнт розподілу загальнодержавного податку до загального фонду відповідного бюджету.
		представництва (представники) окремих органів виконавчої влади	.
2	Субрегіональний (адміністративно-територіальні одиниці – райони).	районні ради та їх апарати, райдержадміністрації, територіальні органи центральних органів виконавчої влади.	ст. 64-1 БКУ для загальних фондів районних бюджетів.
3	Регіональний (адміністративно-територіальні одиниці - Автономна Республіка Крим, області, м. Київ і Севастополь).	Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні ради та їх виконавчі органи, облдержадміністрації, Київська та Севастопольська міські ради та їх виконавчі органи, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, територіальні органи центральних органів виконавчої влади	ст. 66 БКУ для загального фонду бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів, ст. 67 БКУ для бюджету міста Києва. ст. 67-1 для бюджетів Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. ст. 67-2 для місцевих бюджетів у Донецькій та Луганській областях на період проведення антитерористичної операції та/або операції Об'єднаних сил.
4	Державний	Кабінет Міністрів України, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади (агентства, служби, інспекції).	ст. 29 БКУ для загального фонду державного бюджету.

Джерело: Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI. Закон України від 28.12.2014 № 79-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин». Розпорядження КМУ від 1 квітня 2014 р. № 333-р «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні».

Оскільки до загальних фондів бюджетів субрегіонального та регіонального рівнів адміністративно-територіального устрою не надходять місцеві податки, вплив розпорядників коштів місцевих бюджетів на рівень податкових надходжень існує лише у розпорядників коштів місцевих бюджетів на базовому рівні – в органів місцевого самоврядування міст, селищ міського типу, сіл та селищ (населених пунктів), територіях об'єднаних територіальних громад в областях. Цей вплив переважно обмежується визначенням ставок місцевих податків та зборів, які визначаються органами місцевого самоврядування.

Саме у відсотках від ВРП (узагальнюючого показника на регіональному рівні адміністративно-територіального устрою) можна оцінювати доходи та видатки зведених бюджетів областей.

Горизонтальне вирівнювання за податком на доходи фізичних осіб та за податком на прибуток у 2022-му році.

Абзац другий підпункту "г" пункту 1 частини першої статті 38 Бюджетного кодексу України визначив, що «разом з проектом закону про Державний бюджет України, схваленим Кабінетом Міністрів України, подаються ... аналітичні дані, розрахунки з обґрунтуванням особливостей міжбюджетних взаємовідносин, зокрема «детальні розрахунки обсягів базової та реверсної дотації за видами місцевих бюджетів, включаючи розрахунки індексів податкоспроможності місцевих бюджетів». На виконання цієї норми Бюджетного кодексу України до проекту Державного бюджету України на 2022-й рік подано важливі таблиці, серед яких: 1) розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на прибуток підприємств на 2022 рік,

- 2) розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік,
- 3) розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності бюджетів територіальних громад за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік.

На підставі зазначених розрахунків у проекті Закону України № 6000 «Про проект Державного бюджету на 2022-й рік» для місцевих бюджетів адміністративно-територіальних одиниць розраховано обсяги базової/реверсної дотації на 2022-й рік. Згідно з пунктом 1 частини першої статті 96 БКУ, **базова дотація** - це «трансферт, що надається з державного бюджету місцевим бюджетам для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій». А пункт 3 частини першої статті 96 БКУ визначив **реверсну дотацію** як «кошти, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій».

Пункт 4 частини першої статті 98 БКУ визначив, що «індекси податкоспроможності відповідного обласного бюджету, що визначаються окремо за надходженнями податку на прибуток підприємств та податку на доходи фізичних осіб». А згідно з ч. 2. статті 98 БКУ, «індекс податкоспроможності відповідного обласного бюджету є коефіцієнтом, що визначає рівень податкоспроможності такого бюджету порівняно з аналогічним середнім показником по всіх обласних бюджетах України у розрахунку на одну людину».

Таблиця 2. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності обласних та зведених бюджетів областей, заплановане на 2022-й рік, відповідно до статті 98 БКУ.

	Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік			Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на прибуток підприємств на 2022 рік				Розрахунок горизонтального вирівнювання бюджетів територіальних громад за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік		
	Індекс податко-спро-мож-ності.	Реверс на дотація (50% більше індекс у 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)	Індекс податко-спро-мож-ності відпо-відного бюджету.	Реверс на дотація (50% більше індекс у 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)		Індекс податк о-спро-мож-ності.	Реверсна дотація (50% більше індексу 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)
Обласний бюджет Вінницької області	0,99	0,0	0,0	0,75	0,0	21 496,5	Зведений бюджет Вінницької області	0,99	353294,1	539214,8
Обласний бюджет Волинської області	0,79	0,0	75 325,1	0,51	0,0	37 316,3	Зведений бюджет Волинської області	0,79	171232,9	754808,6
Обласний бюджет Дніпропетровської області	1,36	349643,2	0,0	3,35	424184,7	0,0	Зведений бюджет Дніпропетровської області	1,36	2039504,0	442125,8
Обласний бюджет Донецької області	0,99	0,0	0,0	0,71	0,0	42 341,9	Зведений бюджет Донецької області	0,99	580143,1	967016,8
Обласний бюджет Житомир-	0,94	0,0	0,0	0,46	0,0	49 723,4	Зведений бюджет Житомир-	0,94	214805,0	463020,6

	Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік			Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на прибуток підприємств на 2022 рік				Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності бюджетів територіальних громад за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік		
	Індекс податко-спроможності.	Реверс на дотація (50% більше індекс у 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)	Індекс податко-спроможності відносно бюджету.	Реверс на дотація (50% більше індекс у 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)		Індекс податко-спроможності.	Реверсна дотація (50% більше індексу 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)
ської області							ської області			
Обласний бюджет Закарпатської області	0,65	0,0	209436,6	0,32	0,0	68 594,1	Зведений бюджет Закарпатської області	0,65	188462,0	1296340,1
Обласний бюджет Запорізької області	1,15	38572,9	0,0	0,95	0,0	0,0	Зведений бюджет Запорізької області	1,15	786807,6	551238,9
Обласний бюджет Івано-Франківської області	0,71	0,0	177 70,1	0,52	0,0	48 863,9	Зведений бюджет Івано-Франківської області	0,71	100207,7	1103984,5
Обласний бюджет Київської області	1,34	185 26,4	0,0	1,69	64284,5	0,0	Зведений бюджет Київської області	1,34	1122122,7	202250,9
Обласний бюджет Кіровоградської області	1,00	0,0	0,0	0,43	0,0	40 452,6	Зведений бюджет Кіровоградської області	1,00	160543,0	215309,9
Обласний бюджет Луганської області	0,69	0,0	133 23,8	0,28	0,0	54 398,4	Зведений бюджет Луганської області	0,69	21974,2	666135,8
Обласний бюджет Львівської області	1,03	0,0	0,0	0,95	0,0	0,0	Зведений бюджет Львівської області	1,03	873268,2	1130347,1
Обласний бюджет Миколаївської області	1,06	0,0	0,0	0,87	0,0	3 579,3	Зведений бюджет Миколаївської області	1,06	314991,8	342803,9
Обласний бюджет Одеської області	1,01	0,0	0,0	0,99	0,0	0,0	Зведений бюджет Одеської області	1,01	652842,1	1059611,8

	Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік			Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на прибуток підприємств на 2022 рік				Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності бюджетів територіальних громад за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік		
	Індекс податко-спроможності.	Реверс на дотація (50% більше індекс у 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)	Індекс податко-спроможності відносно бюджету.	Реверс на дотація (50% більше індекс у 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)		Індекс податко-спроможності.	Реверсна дотація (50% більше індексу 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)
Обласний бюджет Полтавської області	1,25	86657,4	0,0	1,95	69320,7	0,0	Зведений бюджет Полтавської області	1,25	584130,4	130761,7
Обласний бюджет Рівненської області	0,81	0,0	73 967,5	0,42	0,0	51 945,7	Зведений бюджет Рівненської області	0,80	196279,6	811229,7
Обласний бюджет Сумської області	1,00	0,0	0,0	0,66	0,0	23 864,2	Зведений бюджет Сумської області	1,00	194594,6	254659,5
Обласний бюджет Тернопільської області	0,74	0,0	110072,2	0,41	0,0	47 036,4	Зведений бюджет Тернопільської області	0,74	114825,0	764311,2
Обласний бюджет Харківської області	1,05	0,0	0,0	0,84	0,0	15 843,7	Зведений бюджет Харківської області	1,05	450496,1	510509,8
Обласний бюджет Херсонської області	0,79	0,0	78 435,5	0,46	0,0	42 873,3	Зведений бюджет Херсонської області	0,79	1287,8	509786,9
Обласний бюджет Хмельницької області	0,93	0,0	0,0	0,48	0,0	49 457,1	Зведений бюджет Хмельницької області	0,93	178726,1	434664,8
Обласний бюджет Черкаської області	0,96	0,0	0,0	0,61	0,0	31 901,6	Зведений бюджет Черкаської області	0,96	155556,9	272186,4
Обласний бюджет Чернівецької області	0,60	0,0	183679,0	0,22	0,0	57 565,2	Зведений бюджет Чернівецької області	0,60	2 673,0	887103,5
Обласний бюджет Чернігівської області	0,99	0,0	0,0	0,61	0,0	26 514,9	Зведений бюджет Чернігівської області	0,99	116176,6	229253,0

	Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік			Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на прибуток підприємств на 2022 рік				Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності бюджетів територіальних громад за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік		
	Індекс податко-спроможності.	Реверс на дотація (50% більше індексу у 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)	Індекс податко-спроможності відносно бюджету.	Реверс на дотація (50% більше індексу у 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)		Індекс податко-спроможності.	Реверсна дотація (50% більше індексу 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 – компенсація 80%), (тис. грн)
Бюджет міста Києва ³					0,0	0,0	Бюджет міста Києва			
Бюджет міста Севастополь							Бюджет міста Севастополь			
Бюджет Автономної Республіки Крим							Зведені бюджети Автономної Республіки та Крим			
ВСЬОГО	1,00	660099,9	1041709,8	1,00	557789,9	713768,5	Резерв	1,00	9574944,5	14538676,0
Різниця: базова – реверсна.			381610							155978,6

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік, розрахунки «Інституту фінансів та права».

Для адміністративно-територіальних одиниць з показниками індексу податкоспроможності місцевого бюджету на рівні понад 1,1 за надходженнями загальнодержавних податків, включених до індексу, відповідно до норм Бюджетного кодексу України, застосовуються горизонтальне вирівнювання та реверсна дотація (50% більше), які, як уже зазначалось, є дестимуляторами для збільшення фіскального навантаження на діяльність суб'єктів господарювання.

На 2022-й рік заплановано, що на регіональному рівні адміністративно-територіального устрою (для обласних бюджетів), за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік компенсація за базовою дотацією обласним бюджетам з індексом податкоспроможності до 0,9 на 381 610 тис. грн. перевищить реверсну дотацію з обласних бюджетів з індексом податкоспроможності понад 1,1 (50% більше індексу 1,1). Найменші значення індексу податкоспроможності за надходженням ПДФО на 2022 рік розраховано для Чернівецького (0,6), Закарпатського (0,65) та Луганського (0,69), а найбільші значення індексу – для Дніпропетровського (1,36), Київського (1,34) та Полтавського (1,25) обласних бюджетів.

Таблиця 3. Фактичні надходження ПДФО до обласних бюджетів та до зведених бюджетів областей.

³ * - без урахування показників по бюджету міста Києва та населених пунктів Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

		ПДФО 15% скориг., за 2020 р., тис. грн. (звіт)		ПДФО, станом на 01.09.21 р., тис. грн. (звіт)	Індекс відносної податко-спроможності	Приведений індекс відносної податко-спроможності
1	Обласний бюджет Дніпропетровської області	3 693 750,50	Зведений бюджет Дніпропетровської області	13 486 339,70	1,3369	0,6631
2	Обласний бюджет Харківської області	2 455 968,30	Зведений бюджет Харківської області	9 230 421,50	1,0608	0,9392
3	Обласний бюджет Львівської області	2 186 135,70	Зведений бюджет Львівської області	8 242 819,90	1,0465	0,9535
4	Обласний бюджет Київської області	2 099 874,10	Зведений бюджет Київської області	7 850 559,50	1,3475	0,6525
5	Обласний бюджет Одеської області	2 050 562,70	Зведений бюджет Одеської області	7 656 623,80	1,0134	0,9866
6	Обласний бюджет Донецької області	1 957 364,50	Зведений бюджет Донецької області	7 206 288,30	0,988	1,012
7	Обласний бюджет Запорізької області	1 682 786,80	Зведений бюджет Запорізької області	6 276 387,60	1,1604	0,8396
8	Обласний бюджет Полтавської області	1 472 054,00	Зведений бюджет Полтавської області	5 291 008,70	1,2094	0,7906
9	Обласний бюджет Вінницької області	1 289 014,10	Зведений бюджет Вінницької області	4 621 553,70	0,9558	1,0442
10	Обласний бюджет Хмельницької області	982 508,30	Зведений бюджет Хмельницької області	3 707 989,80	0,9446	1,0554
11	Обласний бюджет Миколаївської області	1 001 558,50	Зведений бюджет Миколаївської області	3 680 105,00	1,0499	0,9501
12	Обласний бюджет Черкаської області	965 486,30	Зведений бюджет Черкаської області	3 577 116,40	0,9584	1,0416
13	Обласний бюджет Житомирської області	961 569,50	Зведений бюджет Житомирської області	3 551 006,90	0,9407	1,0593
14	Обласний бюджет Сумської області	902 939,10	Зведений бюджет Сумської області	3 324 982,00	0,995	1,005
15	Обласний бюджет Івано-Франківської області	818 478,50	Зведений бюджет Івано-Франківської області	3 130 497,20	0,7306	1,2694
16	Обласний бюджет Рівненської області	785 469,90	Зведений бюджет Рівненської області	3 026 281,00	0,8372	1,1628
17	Обласний бюджет Чернігівської області	822 786,50	Зведений бюджет Чернігівської області	2 986 983,80	0,967	1,033
18	Обласний бюджет Кіровоградської області	786 965,10	Зведений бюджет Кіровоградської області	2 785 616,50	0,9576	1,0424
19	Обласний бюджет Волинської області	691 488,00	Зведений бюджет Волинської області	2 655 543,30	0,8209	1,1791
20	Обласний бюджет Закарпатської області	693 847,80	Зведений бюджет Закарпатської області	2 602 907,00	0,6615	1,3385
21	Обласний бюджет Херсонської області	688 372,30	Зведений бюджет Херсонської області	2 559 964,40	0,7906	1,2094
22	Обласний бюджет Тернопільської області	649 736,70	Зведений бюджет Тернопільської області	2 397 765,30	0,7397	1,2603
23	Обласний бюджет Луганської області	547 512,20	Зведений бюджет Луганської області	1 990 692,30	0,6774	1,3226
24	Обласний бюджет Чернівецької області	455 779,50	Зведений бюджет Чернівецької області	1 706 306,70	0,6047	1,3953
25	Бюджет міста Києва ⁴		Бюджет міста Києва			
26	Бюджет міста Севастополь		Бюджет міста Севастополь			
27	Бюджет АРК		Зведені бюджети АРК			

⁴ * - без урахування показників по бюджету міста Києва та населених пунктів Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Досить схожим є рейтингування за значеннями показників індексу податкоспроможності і за надходженнями податку на прибуток підприємств на 2022-й рік: найменшими є значення для Чернівецького (0,22), Луганського (0,28) та Закарпатського (0,32) обласних бюджетів, а найбільшими – для Київського (1,69), Полтавського (1,95) та Дніпропетровського (3,35) обласних бюджетів.

Відповідно до ч. 4 статті 6 Бюджетного кодексу України, «зведений бюджет області включає показники обласного бюджету, районних бюджетів та бюджетів місцевого самоврядування на території цієї області». Як бачимо з наведеної вище таблиці, значення показників індексу податкоспроможності зведених бюджетів областей за надходженням ПДФО на 2022-й рік нічим не відрізняються від значення індексів податкоспроможності обласних бюджетів, які є складовими зведених бюджетів областей. Також можна вирахувати, що зведені бюджети областей України отримають за базовою дотацією на 4 963 732 тис. грн. більше, ніж буде вилучено з цих бюджетів за реверсною дотацією 2022-го року. Найвід'ємніше сальдо в результаті горизонтального вирівнювання за ПДФО у 2022-му році заплановано для зведених бюджетів Дніпропетровської (-1 597 738 тис. грн.), Київської (-919 872 тис. грн.) та Полтавської (-453 369 тис. грн.) областей, а для зведених місцевих бюджетів Закарпатської (+1 107 878 тис. грн.), Івано-Франківської (+1 003 777 тис. грн.) та Чернівецької (+884 431 тис. грн.) областей сальдо в результаті горизонтального вирівнювання буде найбільш позитивним.

Відповідно до ч. 4 статті 4 Закону України від 9 квітня 1999 року № 586-XIV «Про місцеві державні адміністрації», місцеві державні адміністрації знаходяться відповідно в обласних і районних центрах, містах Києві та Севастополі. Тому розглянемо податкоспроможність іншої складової зведених бюджетів областей – бюджетів обласних центрів та міст Києва та Севастополя. Для останніх двох адміністративно-територіальних одиниць значення індексу податкоспроможності з різних причин не розраховувалось, відповідно до статті 99 Бюджетного кодексу України.

Таблиця 4. Горизонтальне вирівнювання на 2022-й рік у бюджетах міських територіальних громад з адміністративним центром у місті обласного значення - обласному центрі.

Назва місцевого бюджету адміністративно-територіальної одиниці	Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік.			Делеговані повноваження - освітня субвенція обласним центрам та столиці.
	Індекс податко-спроможності відповідного бюджету.	Реверсна дотація (50% більше індексу 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 - компенсація 80%), (тис. грн)	
Бюджет Вінницької міської територіальної громади	1,49	258 880	0	437 054,3
Бюджет Луцької міської територіальної громади	1,37	111 491	0	597 773,6
Бюджет Дніпровської міської територіальної громади	1,79	1 184 808	0	1 890 326,8
Бюджет Краматорської міської територіальної громади	1,12	6 383	0	331 164,9
Бюджет Житомирської міської територіальної громади	1,42	143 619	0	618 805
Бюджет Ужгородської міської територіальної громади	1,78	134 944	0	295 493,7
Бюджет Запорізької міської територіальної громади	1,49	493 435	0	1 304 865,5
Бюджет Івано-Франківської міської територіальної громади	1,25	71 720	0	627 857,4

Назва місцевого бюджету адміністративно-територіальної одиниці	Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності обласних бюджетів за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2022 рік.			Делеговані повноваження - освітня субвенція обласним центрам та столиці.
	Індекс податкоспроможності відповідного бюджету.	Реверсна дотація (50% більше індексу 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 - компенсація 80%), (тис. грн)	
Бюджет Кропивницької міської територіальної громади	1,35	97 635	0	493 289,1
Бюджет Северодонецької міської територіальної громади	1,18	21 974	0	216 161,2
Бюджет Львівської міської територіальної громади	1,69	789 340	0	1 617 795,1
Бюджет Миколаївської міської територіальної громади	1,28	144 454,5	0	866 005,4
Бюджет Одеської міської територіальної громади	1,32	387 972,8	0	1 903 392,7
Бюджет Полтавської міської територіальної громади	1,64	288 621,6	0	627 060,5
Бюджет Рівненської міської територіальної громади	1,22	53 260,9	0	594 058,6
Бюджет Сумської міської територіальної громади	1,46	169 940,1	0	550 530,1
Бюджет Тернопільської міської територіальної громади	1,35	95 086,9	0	558 562,2
Бюджет Харківської міської територіальної громади	1,24	352 825,5	0	2 254 948
Бюджет Херсонської міської територіальної громади	1,08	0,0	0	662 746,5
Бюджет Хмельницької міської територіальної громади	1,28	91 701,4	0	703 153,1
Бюджет Черкаської міської територіальної громади	1,34	112 508,6	0	513 348,1
Бюджет Чернівецької міської територіальної громади	1,09	0,0	0	550 772,3
Бюджет Чернігівської міської територіальної громади	1,20	48 689,5	0	558 826,2
Бюджет міста Києва ⁵	0,00	0,0	0	5 995 506,4
Бюджет міста Севастополь	0	0	0	
Разом:	1	5 059 293		24 769 497

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік, розрахунки «Інституту фінансів та права».

Як бачимо, у бюджетах міських територіальних громад, які є обласними центрами, значення індексу податкоспроможності на 2022-й рік заплановане на рівні понад 1. Від 1,08 та 1,09 для бюджетів Херсонської та Чернівецької міських територіальних громад з нульовою реверсною дотацією до 1,78 та 1,79 для бюджетів Ужгородської та Дніпровської міських територіальних громад. Найбільші вилучення по реверсу заплановані для міських бюджетів Дніпровської (1 184 808 тис. грн.) та Львівської (789 340 тис. грн.) міських територіальних громад. Заплановано, що за надходженням ПДФО 2022-го року в результаті горизонтального вирівнювання територіальні громади обласних центрів виплатять 5 059 293 тис. грн. реверсної дотації, що становитиме 46,9% загального запланованого обсягу реверсної дотації.

Тепер розглянемо підсумкову таблицю горизонтального вирівнювання для всіх територіальних громад, а не лише для обласних центрів.

⁵ * - без урахування показників по бюджету міста Києва та населених пунктів Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Таблиця 5. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності, тис. грн.

	Кількість бюджетів.	Базова дотація.	Реверсна дотація.	Сальдо.
Обласні бюджети, бюджети Києва, Севастополя та Автономної Республіки Крим	25+2	1 755 478,3	1 217 889,8	537 588,5
Бюджети міських територіальних громад, (у т.ч. обласних центрів).	380 (25)	5 463 485,8 (0)	7 848 113,7 (5 059 293)	-2 384 627,9 (-5 059 293)
Бюджети селищних територіальних громад	434	4 731 906,8	617 565,1	4 114 341,7
Бюджети сільських територіальних громад.	624	4 347 841,1	1 109 265,7	3 238 575,4
Не з'ясовано.	0	0	0	0
Усього:	1 463	16 294 154,3	10 792 834,3	5 501 320,0

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік, розрахунки «Інституту фінансів та права».

Як бачимо, найбільш від горизонтального вирівнювання в абсолютному вимірі виграють селищні ради. Більш наглядно це можна зрозуміти з підсумкової таблиці горизонтального вирівнювання.

Таблиця 6. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності, тис. грн.

	Кількість бюджетів.	Базова дотація.	Реверсна дотація.	Сальдо.
Обласні бюджети, бюджети Києва, Севастополя та Автономної Республіки Крим	25	10,77%	11,28%	-
Бюджети міських територіальних громад, (у т.ч. обласних центрів).	379 (25)	33,52% (0%)	72,72% (46,88%)	-
Бюджети селищних територіальних громад	434	29,03%	5,72%	-
Бюджети сільських територіальних громад.	624	26,68%	10,28%	-
Не з'ясовано.	0	0,00%	0,00%	-
Усього:	1 463	100%	100%	-

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік, розрахунки «Інституту фінансів та права».

Державний бюджет України як джерело фінансування місцевих органів виконавчої влади на регіональному рівні адміністративно-територіального устрою.

Стаття 47 Закону України від 9 квітня 1999 року № 586-XIV «Про місцеві державні адміністрації» визначила, що «фінансове забезпечення місцевих державних адміністрацій здійснюється за рахунок Державного бюджету України». Стосовно обласних державних адміністрацій, проект Закону України № 6000 «Про Державний бюджет України на 2022-й рік» визначив цифри щодо фінансування цих місцевих органів виконавчої влади на регіональному рівні адміністративно-територіального устрою, визначені у таблиці 7.

Таблиця 7. Фінансування обласних державних адміністрацій з Державного бюджету України у 2022 році.

№		2020 рік (факт)	2021 рік (закон зі змінами)	2022 рік (проект)
1	Вінницька обласна державна адміністрація	452 279,23	263 706,90	315 484,70
2	Волинська обласна державна адміністрація	283 438,58	193 013,80	227 785,80
3	Дніпропетровська обласна державна адміністрація	460 684,53	405 180,50	476 176,90
4	Донецька обласна державна адміністрація	626 546,47	314 499,50	367 851,60
5	Житомирська обласна державна адміністрація	392 531,86	238 856,60	284 322,30
6	Закарпатська обласна державна адміністрація	331 701,35	224 709,80	264 347,00
7	Запорізька обласна державна адміністрація	327 744,31	269 060,50	304 436,40
8	Івано-Франківська обласна державна адміністрація	954 886,62	226 640,50	271 137,60
9	Київська обласна державна адміністрація	548 716,58	324 591,60	381 745,90
10	Кіровоградська обласна державна адміністрація	342 493,89	198 607,20	242 604,90
11	Луганська обласна державна адміністрація	579 290,96	203 187,40	238 824,00

№		2020 рік (факт)	2021 рік (закон зі змiнами)	2022 рік (проект)
12	Львівська обласна державна адміністрація	532 149,42	323 072,80	383 319,20
13	Миколаївська обласна державна адміністрація	296 339,76	208 892,90	247 606,10
14	Одеська обласна державна адміністрація	424 215,03	293 723,50	352 012,10
15	Полтавська обласна державна адміністрація	459 424,43	247 852,10	291 412,70
16	Рівненська обласна державна адміністрація	317 609,98	203 340,70	238 971,30
17	Сумська обласна державна адміністрація	318 624,52	216 585,60	262 153,30
18	Тернопільська обласна державна адміністрація	325 245,01	176 490,50	206 274,00
19	Харківська обласна державна адміністрація	498 678,79	315 871,00	376 484,70
20	Херсонська обласна державна адміністрація	277 691,27	212 062,10	254 067,40
21	Хмельницька обласна державна адміністрація	307 194,23	183 221,90	217 953,50
22	Черкаська обласна державна адміністрація	353 757,81	213 507,20	253 467,40
23	Чернівецька обласна державна адміністрація	665 504,06	176 539,50	213 896,80
24	Чернігівська обласна державна адміністрація	326 683,86	280 457,70	324 462,20
25	Київська міська державна адміністрація ⁶			
26	Севастопольська міська державна адміністрація			
	Разом:	10 403 433	5 913 672	6 996 798

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік від 14.09.2021 року (додаток 3).

Таким чином, без урахування Київської міської держадміністрації (КМДА), сукупна цифра запланованого фінансування обласних державних адміністрацій на 2022-й рік становить 0,48% планових видатків Державного бюджету України (без трансфертів) на 2022-й рік.

Відповідно до пункту 4 частини першої статті 2 Закону України від 9 квітня 1999 року № 586-XIV «Про місцеві державні адміністрації», «місцеві державні адміністрації в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці забезпечують «підготовку та схвалення прогнозів відповідних бюджетів, підготовку та виконання відповідних бюджетів». Стаття 18 цього ж Закону України визначає повноваження місцевих державних адміністрацій в галузі бюджету та фінансів. Тобто у переважній більшості структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій є розпорядниками коштів місцевих бюджетів на регіональному та субрегіональному рівнях адміністративно-територіального устрою.

Державний бюджет України як джерело фінансування повноважень, делегованих розпорядникам на місцевому рівні.

До цього моменту ми аналізували власні самоврядні повноваження розпорядників коштів місцевих бюджетів, оминаючи увагою ту частину коефіцієнтного розподілу загальнодержавних податків, яка визначається статтею 29 Бюджетного кодексу України, тобто розподіляється до загального фонду Державного бюджету України.

Проте на кожному рівні адміністративно-територіального устрою України розпорядники коштів місцевих бюджетів виконують не лише власні самоврядні повноваження, але і делеговані повноваження, під які надаються трансфертні ресурси, у тому числі і з Державного бюджету України. Законопроект України № 6000 «Про проект державного бюджету України на 2022-й рік» прогнозує, що 25% податку та збору на доходи фізичних осіб – коефіцієнт, що зараховується до Державного бюджету України, становитимуть 14,6% загальних податкових надходжень державного бюджету, або 12,68% усіх доходів державного бюджету України.

⁶ * - без урахування показників по бюджету міста Києва та населених пунктів Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Водночас, частка податку на прибуток підприємств, яка зараховуватиметься 2022-го року до Державного бюджету України, становитиме 12,4% податкових надходжень, або ж 10,83% доходів Державного бюджету України.

Таким чином, сукупна частка обох загальнодержавних податків, що використовуються для розрахунку індексів податкоспроможності для місцевих бюджетів, запланована на рівні 27,0% податкових надходжень, або ж 23,52% сукупних доходів Державного бюджету України на 2022-й рік.

У цьому контексті 10 792 834 тис. грн. реверсної дотації, запланованої на 2022-й рік, близько 47% якої становитимуть вилучення з бюджетів міських територіальних громад з адміністративним центром у містах обласного значення - обласних центрах, становитимуть лише 0,85% доходів Державного бюджету України.

У наведеній вище таблиці 3 доцільно звернути увагу на те, що вилучення за реверсною дотацією у кожному з обласних центрів є значно меншим від субвенційного фінансування таких делегованих повноважень як освіта. На обласні центри та місто Київ припадає 22,93% всієї освітньої субвенції, а саме 24,77 млрд. грн.

Таблиця 8. Освітня субвенція – джерело фінансування делегованих повноважень у сфері освіти, тис. грн. / %

	Кількість бюджетів.	Освітня субвенція.	%
Обласні бюджети, бюджети Києва, Севастополя та Автономної Республіки Крим	25+2	14 230 565,6	13,17%
Бюджети міських територіальних громад, (у т.ч. обласних центрів).	380 (25)	56 061 011,0 (24 769 497)	51,89% (22,93%)
Бюджети селищних територіальних громад	434	20 004 363,1	18,52%
Бюджети сільських територіальних громад.	624	17 357 581,2	16,07%
Не з'ясовано.	0	390 317,2	0,36%
Усього:	1 463	108 043 838,1	100,00%

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік, розрахунки «Інституту фінансів та права».

Понад половину освітньої субвенції, а саме 51,89% отримають 380 бюджетів міських територіальних громад. Освітня субвенція у столичному місті Києві становитиме 5 995 506,4 тис. грн. (4,68% освітньої субвенції).

Інші міжбюджетні трансферти на виконання делегованих повноважень (дотації та субвенції загального і спеціального фондів) з Державного бюджету України місцевим бюджетам на 2022 рік.

У додатку 6 до проекту Закону України № 6000 «Про проект Державного бюджету України на 2022-й рік» міститься 35 трансфертів, більшість з яких спрямовані на регіональний рівень адміністративно-територіального устрою, тобто на обласні бюджети та бюджет міста Києва.

Розглянемо перші п'ять з них.

Таблиця 9. Субвенція спеціального фонду Державного бюджету України на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах.

		Протяжність місц. доріг км.	тис. грн. 2022-й р. пр.	%
1	Бюджет міста Києва ⁷		2 314 138,9	10,00%
2	Обласний бюджет Полтавської області	7 820,3	1 367 560,3	5,91%
3	Обласний бюджет Вінницької області	7 520,6	1 315 150,9	5,68%
4	Обласний бюджет Харківської області	7 334,0	1 282 519,5	5,54%

⁷ * - без урахування показників по бюджету міста Києва та населених пунктів Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

		Протяжність місц. доріг км.	тис. грн. 2022-й р. пр.	%
5	Обласний бюджет Житомирської області	6 941,5	1 213 881,8	5,25%
6	Обласний бюджет Львівської області	6 508,8	1 138 214,2	4,92%
7	Обласний бюджет Київської області	6 375,5	1 114 903,6	4,82%
8	Обласний бюджет Дніпропетровської області	6 369,0	1 113 767,0	4,81%
9	Обласний бюджет Донецької області	6 210,2	1 085 997,1	4,69%
10	Обласний бюджет Одеської області	5 526,5	966 436,4	4,18%
11	Обласний бюджет Запорізької області	5 357,8	936 935,3	4,05%
12	Обласний бюджет Сумської області	5 168,3	903 796,8	3,91%
13	Обласний бюджет Хмельницької області	5 087,8	889 719,5	3,84%
14	Обласний бюджет Чернігівської області	4 760,2	832 431,1	3,60%
15	Обласний бюджет Волинської області	4 399,6	769 371,8	3,32%
16	Обласний бюджет Черкаської області	4 374,0	764 895,1	3,31%
17	Обласний бюджет Кіровоградської області	4 274,3	747 460,2	3,23%
18	Обласний бюджет Луганської області	3 938,4	688 720,3	2,98%
19	Обласний бюджет Херсонської області	3 571,6	624 576,9	2,70%
20	Обласний бюджет Тернопільської області	3 519,4	615 448,5	2,66%
21	Обласний бюджет Миколаївської області	3 314,4	579 599,5	2,50%
22	Обласний бюджет Рівненської області	3 142,3	549 503,8	2,37%
23	Обласний бюджет Івано-Франківської області	3 117,5	545 167,0	2,36%
24	Обласний бюджет Закарпатської області	2 424,7	424 014,9	1,83%
25	Обласний бюджет Чернівецької області	2 042,5	357 178,4	1,54%
	Усього:	119 099,2	23 141 388,8	100,00%

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік.

Отже, планові 23 141 388,8 тис. грн. – це 35% коштів від суми доходів державного дорожнього фонду, сформованих за рахунок джерел, визначених пунктом 1 частини другої статті 24-2 Бюджетного кодексу України, за виключенням коштів, що спрямовуються за напрямом, визначеним пунктом 3 частини третьої статті 24-2 БКУ. 80% цих коштів використовується за КПКВ 3220, а 20% - за КПКВ 2620.

Орієнтовний обсяг цієї субвенції залишиться приблизно таким же і на 2023-2024-й роки.

Таблиця 10. Субвенція загального фонду Державного бюджету України на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи відповідно до пунктів 11-14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19-20 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов.

		тис. грн.	%
	Усього:	3 263 224,0	100,00%

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік.

Таблиця 11. Додаткова дотація з державного бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я (50% - контингенту учнів, 40% - пропорційно до індексу податкоспроможності, 10% - чисельності населення).

N		Індекс відносно і податко-спроможності	Приведений індекс відносно податко-спроможності	Разом чисельність населення.	У т.ч. учнів.	Додаткова дотація, тис. грн.	%
1	Зведений бюджет Дніпропетровської області	1,3369	0,6631	3 213 659	362 689	187 414,0	6,35%
2	Зведений бюджет Львівської області	1,0465	0,9535	2 509 222	306 295	175 025,5	5,93%
3	Зведений бюджет Одеської області	1,0134	0,9866	2 407 050	294 275	171 431,0	5,81%
4	Зведений бюджет Харківської області	1,0608	0,9392	2 771 964	271 835	164 131,1	5,56%
5	Зведений бюджет Закарпатської області	0,6615	1,3385	1 253 507	177 942	136 744,9	4,64%
6	Зведений бюджет Київської області	1,3475	0,6525	1 856 015	245 711	133 864,7	4,54%
7	Зведений бюджет Івано-Франківської області	0,7306	1,2694	1 365 063	169 366	131 343,4	4,45%
8	Зведений бюджет Донецької області	0,9880	1,0120	2 323 787	178 649	130 445,5	4,42%
9	Зведений бюджет Рівненської області	0,8372	1,1628	1 151 570	175 667	126 872,3	4,30%
10	Зведений бюджет Вінницької області	0,9558	1,0442	1 540 400	177 879	125 285,0	4,25%
11	Зведений бюджет Запорізької області	1,1604	0,8396	1 723 174	183 457	119 200,5	4,04%
12	Зведений бюджет Волинської області	0,8209	1,1791	1 030 521	151 902	118 117,8	4,00%
13	Зведений бюджет Чернівецької області	0,6047	1,3953	899 003	112 865	113 160,8	3,84%
14	Зведений бюджет Хмельницької області	0,9446	1,0554	1 250 548	146 794	112 289,2	3,81%
15	Зведений бюджет Житомирської області	0,9407	1,0593	1 202 551	146 397	111 937,2	3,79%
16	Зведений бюджет Тернопільської області	0,7397	1,2603	1 032 728	118 705	110 026,7	3,73%
17	Зведений бюджет Херсонської області	0,7906	1,2094	1 031 534	120 620	108 318,9	3,67%
18	Зведений бюджет Черкаської області	0,9584	1,0416	1 189 093	124 230	103 046,0	3,49%
19	Зведений бюджет Полтавської області	1,2094	0,7906	1 393 807	146 117	100 820,6	3,42%
20	Зведений бюджет Миколаївської області	1,0499	0,9501	1 116 707	127 321	99 281,2	3,37%
21	Зведений бюджет Кіровоградської області	0,9576	1,0424	926 709	105 678	94 283,1	3,20%
22	Зведений бюджет Сумської області	0,9950	1,0050	1 064 586	105 236	93 498,8	3,17%
23	Зведений бюджет Чернігівської області	0,9670	1,0330	984 034	100 446	92 432,8	3,13%
24	Зведений бюджет Луганської області	0,6774	1,3226	936 273	59 834	91 029,0	3,09%
25	Бюджет міста Києва ⁸						
	Усього:			36 173 505	4 109 910	2 950 000,0	100%

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік.

Таблиця 12. Субвенція загального фонду Державного бюджету України на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я.

		тис. грн.	%
1	Обласний бюджет Дніпропетровської області	180 772,7	8,25%
2	Бюджет міста Києва	171 551,1	7,83%
3	Обласний бюджет Харківської області	152 900,1	6,98%
4	Обласний бюджет Львівської області	144 100,8	6,58%
5	Обласний бюджет Одеської області	137 425,1	6,27%
6	Обласний бюджет Донецької області	105 077,2	4,80%

⁸ * - без урахування показників по бюджету міста Києва та населених пунктів Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

		тис. грн.	%
7	Обласний бюджет Київської області	104 767,7	4,78%
8	Обласний бюджет Запорізької області	95 523,4	4,36%
9	Обласний бюджет Вінницької області	90 052,2	4,11%
10	Обласний бюджет Івано-Франківської області	79 614,3	3,63%
11	Обласний бюджет Полтавської області	79 320,5	3,62%
12	Обласний бюджет Закарпатської області	72 373,8	3,30%
13	Обласний бюджет Хмельницької області	71 787,5	3,28%
14	Обласний бюджет Житомирської області	70 033,7	3,20%
15	Обласний бюджет Черкаської області	67 656,2	3,09%
16	Обласний бюджет Рівненської області	67 059,2	3,06%
17	Обласний бюджет Миколаївської області	64 777,9	2,96%
18	Обласний бюджет Сумської області	60 322,5	2,75%
19	Обласний бюджет Тернопільської області	59 787,5	2,73%
20	Обласний бюджет Херсонської області	58 882,0	2,69%
21	Обласний бюджет Волинської області	58 815,8	2,69%
22	Обласний бюджет Чернігівської області	55 952,7	2,55%
23	Обласний бюджет Кіровоградської області	52 818,6	2,41%
24	Обласний бюджет Чернівецької області	51 636,2	2,36%
25	Обласний бюджет Луганської області	37 369,1	1,71%
	Усього:	2 190 377,8	100%

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік.

Таблиця 13. Субвенції з загального фонду Державного бюджету України на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених абзацами 5-8 пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I-II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, визначених пунктами 11-14 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов.

		тис. грн.	%
	Усього:	1 733 107,5	100,00%

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік.

Наступні тридцять трансфертів на виконання делегованих повноважень розглянемо без розподілу в розрізі адміністративно-територіальних одиниць.

Таблиця 14. Інші трансферти.

№	Трансферти.	тис. грн.
6	Придбання обладнання для їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти.	1 500 000,0
7	Забезпечення пожежної безпеки в закладах освіти.	1 500 000,0
8	Забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа».	1 421 334,9
9	Завершення будівництва метрополітену у м. Дніпрі.	1 144 663,7
10	Реалізація проектів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України.	1 038 836,8
11	Реалізація програми «Спроможна школа для кращих результатів»	1 000 000,0
12	Проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, підтримку малих групових будинків та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа.	810 060,8
13	Компенсація втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та літакобудування.	705 401,9
14	Розвиток спортивної інфраструктури, у тому числі реконструкцію, будівельно-ремонтні роботи об'єктів закладів фізичної культури і спорту, що забезпечують розвиток резервного спорту, льодових палаців/арен та стадіонів.	650 000,0
15	Надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами.	504 458,3
16	Реалізація проектів в рамках Програми з відновлення України.	502 680,0

№	Трансферти.	тис. грн.
17	реалізацію заходів, спрямованих на підвищення доступності ширококуткового доступу до Інтернету в сільській місцевості.	500 000,0
18	Виплата грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей учасників бойових дій на території інших держав, визначених у абзаці першому пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з перебуванням у цих державах, визначених пунктом 7 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов.	499 800,0
19	Реалізація проєктів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України.	441 203,1
20	Подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові.	313 372,5
21	Реалізація програми «Спроможна школа для кращих результатів».	264 984,0
22	Створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти.	250 000,0
23	Реформування регіональних систем охорони здоров'я для здійснення заходів з виконання спільного з Міжнародним банком реконструкції та розвитку проєкту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей».	240 786,3
24	Створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі.	235 860,0
25	Розвиток мережі центрів надання адміністративних послуг.	231 000,0
26	Розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад.	187 650,0
27	Забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень (районним бюджетам районів).	154 450,1
28	Фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження.	137 499,5
29	Здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України.	125 000,0
30	Справедлива трансформація вугільних регіонів України.	118 000,0
31	Завершення будівництва метрополітену у м. Дніпрі.	100 000,0
32	Реалізація проєктів ремонтно-реставраційних та консерваційних робіт пам'яток культурної спадщини, що перебувають у комунальній власності.	100 000,0
33	Забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста Славутича.	30 000,0
34	Проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів.	25 959,8
35	Виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення міста Жовтих Вод.	8 480,1
	Усього №№ 1-35:	48 019 579,9

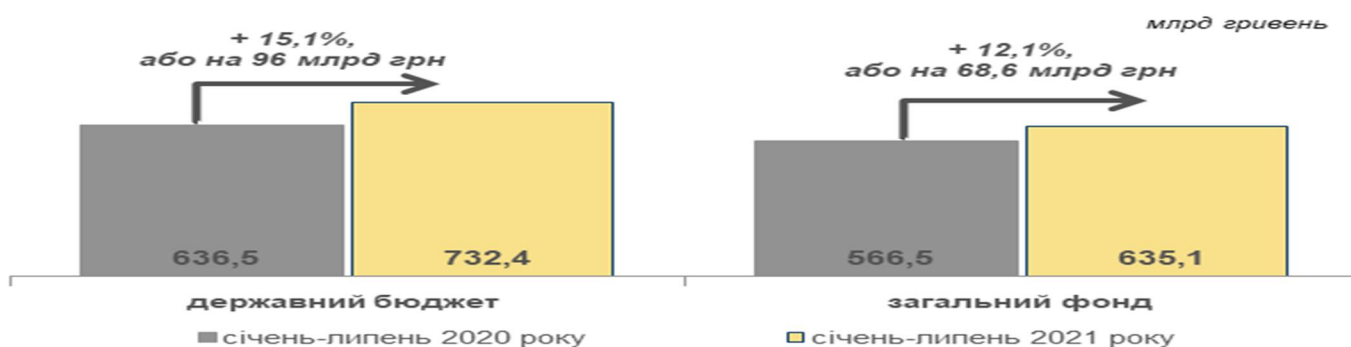
Джерело: проєкт Державного бюджету України на 2022-й рік.

Загалом же, з додатку 6 до проєкту Закону України № 6000 «Про Державний бюджету України на 2022-й рік» можна зробити висновок, що більшість повноважень делегованих державою на місцевий рівень, фінансуватимуться через обласні бюджети (у складі зведених бюджетів областей) та бюджет міста Києва.

Прогнозні показники зведеного бюджету України, враховані у розрахунках при формуванні проєкту Державного бюджету на 2022 рік.

Оглянувши міжбюджетні відносини в розрізі власних та делегованих повноважень розпорядників коштів місцевих бюджетів за доходами, перейдемо до прогнозних показників зведеного бюджету України за видатками.

**Касові видатки Державного бюджету України
у січні-липні 2020-2021 років**
(порівняно з відповідним періодом попереднього року)

**Капітальні видатки Державного бюджету України
у січні-липні 2019-2021 років**

Пункт 2 частини першої статті 38 Бюджетного кодексу України визначив, що разом з проектом закону про Державний бюджет України, схваленим Кабінетом Міністрів України, подаються ... «прогнозні показники зведеного бюджету України (включаючи оцінку Державного бюджету України та місцевих бюджетів) відповідно до бюджетної класифікації». Відповідно до частина другої статті 6 Бюджетного кодексу України, «зведений бюджет України включає показники Державного бюджету України, зведеного бюджету Автономної Республіки Крим та зведених бюджетів областей, міст Києва та Севастополя».

Таблиця 15. Планові видатки зведених бюджетів України, прогноз на 2022-й рік.

Код	Найменування видатків за функціональною класифікацією	Зведени й бюджет	Держ. Бюджет	місцеві бюджет	Зведени й бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет	Зведени й бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет
		Всього: загальний + спеціальний фонди.			Загальний фонд.			Спеціальний фонд.		
0100	Загальнодержавні функції	100,0%	82,36%	17,64%	100,0%	82,34%	17,66%	100,0%	84,35%	15,65%
0110	Вищі органи державного управління, органи місцевої влади та місцевого	100,0%	48,49%	51,51%	100,0%	48,14%	51,86%	100,0%	72,37%	27,63%

Код	Найменування видатків за функціональною класифікацією	Зведени	Держ.	місцеві	Зведени	Держ.	місцеві	Зведени	Держ.	місцеві
		й бюджет	Бюджета	бюджет	й бюджет	бюджета	бюджет	й бюджет	бюджета	бюджет
		Всього: загальний + спеціальний фонди.			Загальний фонд.			Спеціальний фонд.		
	самоврядування, фінансова та зовнішньополітична діяльність									
0111	Вищі органи державного управління, органи місцевої влади та місцевого самоврядування	100,0%	23,07%	76,93%	100,0%	22,78%	77,22%	100,0%	47,39%	52,61%
0112	Фінансова та фіскальна діяльність	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0113	Зовнішньополітична діяльність	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
0130	Інші загальні функції державного управління	100,0%	70,69%	29,31%	100,0%	71,05%	28,95%	100,0%	35,57%	64,43%
0131	Управління системою державної служби	100,0%	94,74%	5,26%	100,0%	94,72%	5,28%	100,0%	100,0%	0,00%
0132	Загальнодержавне планування та статистика	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0133	Інша діяльність у сфері державного управління	100,0%	64,75%	35,25%	100,0%	65,16%	34,84%	100,0%	26,77%	73,23%
0150	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері державного управління	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0160	Проведення виборів та референдумів	100,0%	88,65%	11,35%	100,0%	88,65%	11,35%	0,00%	0,00%	0,00%
0170	Обслуговування боргу та виплати за державними деривативами	100,0%	98,27%	1,73%	100,0%	98,28%	1,72%	100,0%	0,00%	100,0%
0200	Оборона	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0210	Військова оборона	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0220	Цивільна оборона	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0260	Інша діяльність у сфері оборони	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0300	Громадський порядок, безпека та судова влада	100,0%	98,76%	1,24%	100,0%	98,68%	1,32%	100,0%	99,62%	0,38%
0310	Діяльність із забезпечення громадського порядку, боротьба	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%

Код	Найменування видатків за функціональною класифікацією	Зведений бюджет	Держ. Бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет
		Всього: загальний + спеціальний фонди.			Загальний фонд.			Спеціальний фонд.		
	із злочинністю та охороною державного кордону									
0320	Протипожежний захист та рятування	100,0%	90,81%	9,19%	100,0%	90,16%	9,84%	100,0%	98,13%	1,87%
0330	Судова влада	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0340	Кримінально-виконавча система та виправні заходи	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0350	Діяльність у сфері безпеки держави	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0360	Нагляд за додержанням законів та представницькі функції в суді	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0370	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері громадського порядку, безпеки та судової влади	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0380	Інша діяльність у сфері громадського порядку, безпеки та судової влади	100,0%	95,63%	4,37%	100,0%	94,54%	5,46%	100,0%	99,03%	0,97%
0400	Економічна діяльність	100,0%	67,84%	32,16%	100,0%	65,53%	34,47%	100,0%	69,34%	30,66%
0410	Загальна економічна, торгівельна та трудова діяльність	100,0%	94,89%	5,11%	100,0%	94,36%	5,64%	100,0%	99,97%	0,03%
0411	Загальна економічна та торгівельна діяльність	100,0%	93,66%	6,34%	100,0%	92,81%	7,19%	100,0%	99,97%	0,03%
0412	Регулювання трудових відносин	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0420	Сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	100,0%	96,97%	3,03%	100,0%	96,66%	3,34%	100,0%	97,75%	2,25%
0421	Сільське господарство	100,0%	96,81%	3,19%	100,0%	96,50%	3,50%	100,0%	97,58%	2,42%
0422	Лісове господарство та мисливство	100,0%	98,87%	1,13%	100,0%	97,87%	2,13%	100,0%	99,92%	0,08%

Код	Найменування видатків за функціональною класифікацією	Зведений бюджет	Держ. Бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет
		Всього: загальний + спеціальний фонди.			Загальний фонд.			Спеціальний фонд.		
0423	Рибне господарство	100,0%	99,93%	0,07%	100,0%	99,93%	0,07%	100,0%	100,0%	0,00%
0430	Паливно-енергетичний комплекс	100,0%	99,93%	0,07%	100,0%	99,97%	0,03%	100,0%	99,88%	0,12%
0431	Вугільна галузь та інші галузі з видобутку твердого палива	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
0432	Нафтогазова галузь	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
0433	Електроенергетична галузь	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0434	Інші галузі паливно-енергетичного комплексу	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0440	Інша промисловість та будівництво	100,0%	23,90%	76,10%	100,0%	96,04%	3,96%	100,0%	0,51%	99,49%
0441	Промисловість з видобутку рудних і нерудних корисних копалин	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0442	Обробна промисловість	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
0443	Будівництво	100,0%	4,17%	95,83%	100,0%	77,35%	22,65%	100,0%	0,00%	100,0%
0444	Відтворення мінерально-сировинної бази	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
0450	Транспорт	100,0%	63,60%	36,40%	100,0%	6,34%	93,66%	100,0%	78,82%	21,18%
0451	Автомобільний транспорт	100,0%	13,53%	86,47%	100,0%	16,57%	83,43%	100,0%	0,00%	100,0%
0452	Водний транспорт	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
0453	Залізничний транспорт	100,0%	33,45%	66,55%	100,0%	0,13%	99,87%	100,0%	64,42%	35,58%
0454	Повітряний транспорт	100,0%	77,42%	22,58%	100,0%	81,34%	18,66%	100,0%	71,74%	28,26%
0455	Трубопровідний та інший транспорт	100,0%	12,57%	87,43%	100,0%	15,39%	84,61%	100,0%	0,00%	100,0%
0456	Дорожнє господарство	100,0%	70,96%	29,04%	100,0%	0,88%	99,12%	100,0%	81,14%	18,86%
0460	Зв'язок, телекомунікації та інформатика	100,0%	8,25%	91,75%	100,0%	10,47%	89,53%	100,0%	0,00%	100,0%
0470	Інші галузі економіки	100,0%	95,32%	4,68%	100,0%	97,30%	2,70%	100,0%	12,31%	87,69%
0480	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки в галузях економіки	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%

Код	Найменування видатків за функціональною класифікацією	Зведений бюджет	Держ. Бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет
		Всього: загальний + спеціальний фонди.			Загальний фонд.			Спеціальний фонд.		
0481	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері економічної, торгівельної та трудової діяльності	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0482	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері сільського господарства, лісового господарства та мисливства, рибного господарства	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0483	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері паливно-енергетичного комплексу	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
0484	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у інших галузях промисловості та будівництві	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0487	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки в інших галузях економіки	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
0490	Інша економічна діяльність	100,0%	55,65%	44,35%	100,0%	63,82%	36,18%	100,0%	49,70%	50,30%
0500	Охорона навколишнього природного середовища	100,0%	86,24%	13,76%	100,0%	98,60%	1,40%	100,0%	51,71%	48,29%
0510	Запобігання та ліквідація забруднення навколишнього природного середовища	100,0%	92,73%	7,27%	100,0%	99,65%	0,35%	100,0%	70,16%	29,84%
0511	Охорона та раціональне використання	100,0%	71,70%	28,30%	100,0%	98,66%	1,34%	100,0%	27,61%	72,39%

Код	Найменування видатків за функціональною класифікацією	Зведений бюджет	Держ. Бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет
		Всього: загальний + спеціальний фонди.			Загальний фонд.			Спеціальний фонд.		
	природних ресурсів									
0512	Утилізація відходів	100,0%	98,57%	1,43%	100,0%	99,74%	0,26%	100,0%	95,45%	4,55%
0513	Ліквідація іншого забруднення навколишнього природного середовища	100,0%	92,63%	7,37%	100,0%	99,87%	0,13%	100,0%	0,00%	100,0%
0520	Збереження природно-заповідного фонду	100,0%	92,89%	7,11%	100,0%	95,70%	4,30%	100,0%	69,13%	30,87%
0530	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері охорони навколишнього природного середовища	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0540	Інша діяльність у сфері охорони навколишнього природного середовища	100,0%	49,27%	50,73%	100,0%	93,64%	6,36%	100,0%	6,71%	93,29%
0600	Житлово-комунальне господарство	100,0%	8,95%	91,05%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	49,97%	50,03%
0610	Житлове господарство	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
0620	Комунальне господарство	100,0%	9,62%	90,38%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	58,99%	41,01%
0640	Інша діяльність у сфері житлово-комунального господарства	100,0%	9,25%	90,75%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	66,04%	33,96%
0700	Охорона здоров'я	100,0%	84,83%	15,17%	100,0%	85,36%	14,64%	100,0%	61,93%	38,07%
0720	Поліклініки і амбулаторії, швидка та невідкладна допомога	100,0%	3,56%	96,44%	100,0%	3,14%	96,86%	100,0%	22,39%	77,61%
0721	Поліклініки загального профілю та амбулаторії	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
0722	Спеціалізовані та стоматологічні поліклініки	100,0%	12,13%	87,87%	100,0%	10,70%	89,30%	100,0%	76,32%	23,68%
0724	Центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, станції	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%

Код	Найменування видатків за функціональною класифікацією	Зведений бюджет	Держ. Бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет
		Всього: загальний + спеціальний фонд.			Загальний фонд.			Спеціальний фонд.		
	екстреної (швидкої) медичної допомоги									
0725	Фельдшерсько-акушерські пункти	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
0726	Центри первинної медичної (медико-санітарної) допомоги	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
0730	Лікарні та санаторно-курортні заклади	100,0%	42,84%	57,16%	100,0%	42,74%	57,26%	100,0%	44,73%	55,27%
0731	Лікарні загального профілю	100,0%	11,83%	88,17%	100,0%	11,30%	88,70%	100,0%	19,49%	80,51%
0732	Спеціалізовані лікарні та інші спеціалізовані заклади	100,0%	72,20%	27,80%	100,0%	72,10%	27,90%	100,0%	75,30%	24,70%
0733	Перинатальні центри, пологові будинки	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
0734	Санаторно-курортні заклади	100,0%	63,45%	36,55%	100,0%	60,45%	39,55%	100,0%	98,56%	1,44%
0740	Санітарно-профілактичні та протиепідемічні заходи і заклади	100,0%	93,01%	6,99%	100,0%	92,42%	7,58%	100,0%	95,96%	4,04%
0750	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері охорони здоров'я	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0760	Інша діяльність у сфері охорони здоров'я	100,0%	93,05%	6,95%	100,0%	93,54%	6,46%	100,0%	61,41%	38,59%
0761	Будинки дитини	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
0762	Станції переливання крові	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
0763	Інші заклади та заходи у сфері охорони здоров'я	100,0%	94,10%	5,90%	100,0%	94,60%	5,40%	100,0%	61,52%	38,48%
0800	Духовний та фізичний розвиток	100,0%	32,83%	67,17%	100,0%	32,95%	67,05%	100,0%	27,21%	72,79%
0810	Фізична культура і спорт	100,0%	36,74%	63,26%	100,0%	37,48%	62,52%	100,0%	13,57%	86,43%
0820	Культура та мистецтво	100,0%	24,24%	75,76%	100,0%	23,90%	76,10%	100,0%	44,04%	55,96%
0821	Театри	100,0%	39,51%	60,49%	100,0%	39,59%	60,41%	100,0%	0,00%	100,0%
0822	Художні колективи, концертні і	100,0%	46,08%	53,92%	100,0%	46,11%	53,89%	100,0%	0,00%	100,0%

Код	Найменування видатків за функціональною класифікацією	Зведений бюджет	Держ. Бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет
		Всього: загальний + спеціальний фонди.			Загальний фонд.			Спеціальний фонд.		
	циркові організації									
0823	Кінематографія	100,0%	91,23%	8,77%	100,0%	95,29%	4,71%	100,0%	38,81%	61,19%
0824	Бібліотеки, музеї і виставки	100,0%	14,24%	85,76%	100,0%	13,71%	86,29%	100,0%	46,82%	53,18%
0827	Заповідники	100,0%	80,31%	19,69%	100,0%	79,64%	20,36%	100,0%	87,71%	12,29%
0828	Клубні заклади	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
0829	Інші заходи і заклади в галузі культури та мистецтва, творчі спілки	100,0%	37,74%	62,26%	100,0%	37,07%	62,93%	100,0%	66,93%	33,07%
0830	Засоби масової інформації	100,0%	77,68%	22,32%	100,0%	77,96%	22,04%	100,0%	0,51%	99,49%
0840	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері духовного та фізичного розвитку	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0850	Інша діяльність у сфері духовного та фізичного розвитку та інформації	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	0,00%		
0900	Освіта	100,0%	17,92%	82,08%	100,0%	12,68%	87,32%	100,0%	80,02%	19,98%
0910	Дошкільна освіта	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
0920	Загальна середня освіта	100,0%	0,28%	99,72%	100,0%	0,28%	99,72%	100,0%	0,31%	99,69%
0921	Заклади загальної середньої освіти	100,0%	0,13%	99,87%	100,0%	0,13%	99,87%	100,0%	0,07%	99,93%
0922	Спеціалізовані та спеціальні заклади загальної середньої освіти	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0930	Професійна (професійно-технічна) освіта	100,0%	3,15%	96,85%	100,0%	3,20%	96,80%	100,0%	1,27%	98,73%
0940	Фахова передвища та вища освіта	100,0%	81,00%	19,00%	100,0%	72,87%	27,13%	100,0%	97,69%	2,31%
0941	Заклади фахової передвищої освіти	100,0%	30,78%	69,22%	100,0%	28,03%	71,97%	100,0%	63,97%	36,03%
0942	Заклади вищої освіти	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0950	Післядипломна освіта	100,0%	26,76%	73,24%	100,0%	22,29%	77,71%	100,0%	79,38%	20,62%
0960	Позашкільна освіта та заходи із позашкільної роботи з дітьми	100,0%	4,34%	95,66%	100,0%	4,28%	95,72%	100,0%	7,90%	92,10%
0970	Програми матеріального	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%

Код	Найменування видатків за функціональною класифікацією	Зведений бюджет	Держ. Бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет	Зведений бюджет	Держ. бюджет	місцеві бюджет
		Всього: загальний + спеціальний фонди.			Загальний фонд.			Спеціальний фонд.		
	забезпечення закладів освіти									
0980	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері освіти	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
0990	Інші заклади та заходи у сфері освіти	100,0%	42,08%	57,92%	100,0%	41,04%	58,96%	100,0%	50,47%	49,53%
1000	Соціальний захист та соціальне забезпечення	100,0%	90,12%	9,88%	100,0%	90,26%	9,74%	100,0%	63,79%	36,21%
1010	Соціальний захист на випадок непрацевдатності	100,0%	53,94%	46,06%	100,0%	52,61%	47,39%	100,0%	79,73%	20,27%
1020	Соціальний захист пенсіонерів	100,0%	93,84%	6,16%	100,0%	94,05%	5,95%	100,0%	0,00%	100,0%
1030	Соціальний захист ветеранів війни та праці	100,0%	67,03%	32,97%	100,0%	67,10%	32,90%	100,0%	0,00%	100,0%
1040	Соціальний захист сім'ї, дітей та молоді	100,0%	5,03%	94,97%	100,0%	5,12%	94,88%	100,0%	0,00%	100,0%
1050	Соціальний захист безробітних	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%
1060	Допомога у вирішенні житлового питання	100,0%	99,17%	0,83%	100,0%	99,25%	0,75%	100,0%	93,79%	6,21%
1070	Соціальний захист інших категорій населення	100,0%	93,43%	6,57%	100,0%	93,43%	6,57%	0,00%	0,00%	0,00%
1080	Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері соціального захисту	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%	100,0%	100,0%	0,00%
1090	Інша діяльність у сфері соціального захисту	100,0%	6,55%	93,45%	100,0%	2,72%	97,28%	100,0%	87,77%	12,23%
	Разом видатків та надання кредитів (без міжбюджетних трансфертів)	100,0%	69,16%	30,84%	100,0%	68,74%	31,26%	100,0%	72,83%	27,17%

Джерело: проект Державного бюджету України на 2022-й рік, розрахунки «Інституту фінансів та права».

У цій таблиці фіксується розподіл видатків в розрізі галузей економіки між Державним та місцевими бюджетами. Загалом, без урахування міжбюджетних трансфертів, заплановано, що у 2022-му році на Державний бюджет України припадає 69,16% видатків та надання кредитів, а на зведені місцеві бюджети –

30,85%.

ВИСНОВКИ.

Що стосується загальнодержавних податків у складі місцевих бюджетів на кожному з рівнів адміністративно-територіального устрою, можна сформулювати три тези:

- 1) розпорядники коштів місцевих бюджетів не визначають ані ставки, ані коефіцієнти розподілу цих податків в бюджетній системі, визначені у ст. 29 БКУ для загального фонду Державного бюджету України та ст. 64, 64-1, 66, 67, 67-1, 67-2 та 69-2 для загального фонду місцевих бюджетів;
- 2) ефект впливу збільшення фіскального навантаження на рівень економічної активності суб'єктів – платників податків, місцевий соціально-економічний розвиток та на місцеве економічне зростання досить складно виміряти, внаслідок відсутності оприлюднюваного узагальнюючого показника, яким на регіональному рівні є валовий регіональний продукт, а на базовому та субрегіональному рівнях такий індикатор відсутній;
- 3) існує різниця у впливі коефіцієнтів отриманого загальнодержавного податку до загального фонду місцевого бюджету внаслідок застосування та розрахунку індексу податкоспроможності, з огляду на існування в статтях Бюджетного кодексу України поняття індексу податкоспроможності. Тобто наслідком застосування горизонтального вирівнювання місцевих бюджетів є включення деяких загальнодержавних податків до індексу податкоспроможності бюджету адміністративно-територіальної одиниці (міської об'єднаної територіальної громади, області, тощо) та не включення інших загальнодержавних податків до цих індексів. Ця різниця створює незначні дестимулятори на місцевому рівні для збільшення коефіцієнтів міжбюджетного розподілу та ставок податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток підприємств, у порівнянні з іншими загальнодержавними податками.

Головною характеристикою кожного бюджету є його збалансованість. Саме тому бюджети різних рівнів пов'язані між собою міжбюджетними трансфертами, визначених Главою 16 Бюджетного кодексу України, найчастіше у вигляді субвенцій та дотацій, у тому числі реверсних.

Проте дефіцит Державного бюджету України на 2022-й рік заплановано на рівні 188 млрд. грн. при малоімовірному офіційному прогнозованому рівні інфляції 6,00% річних. І це при тому що видатки на субсидії з ЖКГ зменшаться з 49 млрд. грн. у 2021-му році до 38 млрд. грн., а законопроект № 5600 націлений на вилучення з фізичних та юридичних осіб близько додаткових 30 млрд. грн. на рік. Головною проблемою з прийняттям законопроекту № 5600 є порушення підпункту 4.1.9 пункту 4.1 статті 4 Податкового кодексу України, відповідно до якого одним із принципів, на якому базується податкове законодавство України, є «стабільність - зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року».

Любич Андрій Васильович.

Голова ГО «Інститут фінансів та права».

02.11.2021 р.

